

Byrådets sak nr.: 8/2015
Vedtaksdato: 11.02.2015

Vår ref. (saksnr.): 201405427-8
Arkivkode: 323

HØRINGSUTTALELSE - FORSKRIFT OM ENDRING AV FORSKRIFT OM FORELDREBETALING I BARNEHAGER

Saksfremstilling:

Bakgrunn

Regjeringen vil innføre en bedre sosial profil på foreldrebetalingen i barnehage, og legge til rette for at flere får mulighet til å benytte tilbud om barnehageplass gjennom differensiert foreldrebetaling. Dagens forskrift om foreldrebetaling i barnehager sier at kommunen skal ha ordninger for å tilby barnefamilier med lavest betalingsevne redusert foreldrebetaling, men det er ikke regulert hvor stor reduksjonen skal være. Kunnskapsdepartementet har på den bakgrunn sendt på høring forslag om endringer i forskrift av 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager.

Om departementets forslag

De foreslåtte endringene i forskrift om foreldrebetaling i barnehager gir et nasjonalt minstekrav til reduksjon i foreldrebetaling i barnehager for familier med lav inntekt. Barnehager skal bli billigere for familier med lav inntekt, samtidig som endringene gjennomføres uten å medføre en unødvendig vanskelig søknadsprosess både for søker og kommunens saksbehandling.

Forslaget innebærer at foreldrebetalingen for første barn i barnehage utgjør maksimalt seks prosent av forsørgernes samlede inntekt, og den skal ikke overstige maksimalprisen fastsatt av Stortinget. Kostpenger betales ekstra som i dag. Forslaget viderefører også dagens regler for søskenmoderasjon. Foresatte må søke om reduksjon i foreldrebetalingen for ett barnehageår av gangen. Både kapital- og personinntekt skal utgjøre inntektsgrunnlaget, og søknaden skal inneholde det siste årets selvangivelse.

Endringene som foreslås vil omfatte både kommunale og ikke-kommunale barnehager, tilsvarende ordningene etter gjeldende regelverk. Ordninger utenfor kommunens betalingssystem for barnehageplass, eksempelvis ordninger for friplass med hjemmel i barnevernloven, berøres ikke av forslaget.

Departementet har særskilt bedt om høringsinstansenes innspill til følgende deler av forslaget:

Beregningsgrunnlag.

Beregningsgrunnlaget for foreldrebetalingen kan være enten *husholdningens inntekt* (inntekten til de voksne der barnet bor) eller *forsørgernes inntekt* (barnets foresattes samlede inntekt, uavhengig av om de bor sammen eller ikke).

Påslag for ny samboers inntekt.

Dersom *forsørgernes inntekt* legges til grunn, ber departementet om innspill til utforming og regulering av et eventuelt påslag for ny ektefelle/samboer.

Barnebidrag.

Departementet ber spesielt om innspill på om eventuelt barnebidrag skal inngå i inntektsgrunnlaget dersom det er husholdningens inntekt som legges til grunn.

Bydelenes innspill

Bydelene er i brev av 08.12.2014 fra Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning invitert til å komme med uttalelser til de foreslåtte endringene. Syv bydeler har avgitt uttalelse. De bydelene som har avgitt uttalelse er i hovedsak positive til forslaget.

Beregningsgrunnlag

Samtlige av bydelene som har avgitt uttalelse ønsker at *husholdningens inntekt* skal legges til grunn for beregning av foreldrebetaling i barnehage.

Påslag for ny samboers inntekt.

Fire av bydelene har uttalt seg om eventuelt påslag for ny samboers inntekt, dersom *forsørgernes inntekt* skal legges til grunn. Av disse mener tre bydeler at ny samboers inntekt skal legges til grunn i sin helhet, mens én bydel mener det bør være et flatt påslag.

Barnebidrag.

Fire av bydelene som har avgitt uttalelse ønsker ikke at barnebidrag skal inngå i beregningsgrunnlaget. Øvrige bydeler har ikke gitt tilbakemelding på dette punktet.

Annet

Enkelte bydeler tar opp spørsmålet om endring i inntekt i løpet av barnehageåret, og etterlyser fastsetting av rutiner for eventuell endring av foreldrebetaling i løpet av året. Det blir også stilt spørsmål ved om fullstendig fritak for foreldrebetaling i de tilfeller der foresatte ikke har inntekt er formålstjenlig, og om det burde være en minimumssats for foreldrebetaling. Det blir også stilt spørsmål ved departementets vurdering av at forslaget ikke vil medføre administrativt merarbeid for kommunene. Nedre grense for redusert betaling vil øke betydelig for Oslo kommune som følge av den foreslåtte endringen, og det vil gi økt saksbehandlingsmengde.

Vedtakskompetanse:

Uttalelsen avgis av byråden for kunnskap og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360 om behandling av høringsuttalelser fra Oslo kommune.

Vedtak:

Oslo kommune avgir følgende uttalelse til forslag om endringer i forskrift av 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager:

Oslo kommune er positive til en mer differensiert foreldrebetaling i barnehage. Det er svært positivt at det legges til grunn en prosentvis beregning, og ikke satser knyttet til intervaller. Dermed unngås store utgiftsøkninger for de foresatte som følge av relativt små endringer i inntekt. Oslo kommune legger også til grunn at den foreslåtte ordningen kan forvaltes på en effektiv måte. Det er dog grunn til å tro at den samlede saksbehandlingsmengden vil øke, da grensen for redusert betaling økes sammenliknet med dagens grense i Oslo kommune. Det er vanskelig å anslå hvor stort omfang dette vil ha for kommunen, men det vil trolig bli noe økte kostnader til administrativt arbeid. Kommunene er samlet kompensert med 384 mill. årlig (fra 2016) for å dekke reduserte inntekter som følge av forslaget. For Oslos del kan det synes som om kompensasjonen er tilstrekkelig til å dekke inntektstapet fra dagens ordning med inntektsmoderasjon.

Nærmere om de foreslåtte endringene i forskrift om foreldrebetaling i barnehager:

Fritak for foreldrebetaling

Departementet foreslår at § 3 tredje ledd skal lyde:

Kommunen skal ha ordning som kan tilby barnefamilier med lavest betalingsevne fritak for foreldrebetalingen.

Oslo kommune er ikke enige i den foreslåtte endringen i § 3 tredje ledd. Dersom § 3 tredje ledd skal være slik som omtalt i høringsnotatet vil dette bety en reell endring fra dagens forskrift. Oslo kommune har per i dag ingen ordning med friplasser. Med endret tredje ledd pålegges kommunene å tilby både en friplassordning og reduksjon i foreldrebetalingen, ikke valgrfrihet som tidligere. Om endringen skal stå som foreslått, må det i tillegg defineres hva som menes med *lavest betalingsevne*. Det bør også vurderes om det skal fastsettes en minimumssats for foreldrebetaling. Det vurderes som en forenkling at betalingen fastsettes for et barnehageår, basert på siste tilgjengelige selvangivelse. Oslo kommune mener det må fastsette regler for endring av foreldrebetaling ved betydelige i beregningsgrunnlaget i løpet av året. I så fall må det defineres hva som utgjør en betydelig inntektsendring.

Beregningsgrunnlag

Oslo kommune mener husholdningens inntekt vil gi det riktige beregningsgrunnlaget. Dette grunnlaget benyttes i kommunen i dag, og gjenspeiler familiens økonomiske situasjon godt. Innhenting av opplysninger knyttet til dette beregningsgrunnlaget lar seg håndtere på en forvaltningsmessig god måte. Husholdningens inntekt vil også gi det riktige bildet av de foresattes betalingsevne. Foreldre som har ny ektefelle/samboer som tilhører samme husholdning, vil ha fordel av å dele på fellesutgifter.

Oslo kommune mener barnebidrag ikke skal inngå i inntektsberegningen. Barnebidrag skal tilkomme barnet, og bør ikke regnes som en inntekt. Barnebidrag er også et privatrettslig anliggende som ikke inngår i skattepliktig inntekt. Det bør derfor holdes utenfor ved beregning av foreldrebetaling.

Oslo kommune vil ikke anbefale at forsørgernes samlede inntekt legges til grunn. Dersom det likevel gjøres, anbefaler Oslo kommune at eventuelle nye samboeres inntekt skal legges til grunn i sin helhet. Det vil i størst grad gjenspeile forsørgernes betalingsevne.

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning

Anniken Hauglie

Vedlegg: Høringsbrev
Høringsnotat